

Juridiskās
palīdzības
administrācija

2012.gada publiskais pārskats

Rīga, 2013.

Saturs

PRIEKŠVĀRDS.....	3
1. PAMATINFORMĀCIJA	5
1.1. Juridiskās palīdzības administrācijas statuss, uzdevumi un budžeta programma.....	5
1.2. Struktūra un struktūrvienību funkcijas	6
1.3. 2012.gadam noteiktās prioritātes.....	7
2. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI UN FINANŠU RESURSI.....	11
2.1. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība	12
2.1.1. Saņemtie iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam	13
2.1.2. Sadarbība ar juridiskās palīdzības sniedzējiem	15
2.2. Darbība, nodrošinot valsts kompensāciju izmaksu	17
2.2.1. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi	17
2.2.2. Lēmumi par valsts kompensāciju	18
2.3. Darbība, nodrošinot izmaksāto līdzekļu piedziņu	20
2.4. Veiktie pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai	22
2.4.1. Sniedzamo pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana	22
2.4.2. Komunikācija ar sabiedrību	24
2.5. Budžeta informācija.....	25
2.5.1. No valsts budžeta saņemto līdzekļu izlietojums.....	25
2.5.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība.....	25
2.5.3. Valsts kompensācijas cietušajiem	26
3. PERSONĀLS	28
4. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2013.GADĀ	31

Priekšvārds

Juridiskās palīdzības administrācija (turpmāk – JPA) tika izveidota 2006.gadā un tās funkcijās, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ietilpst valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršana, atlīdzības izmaksāšana juridiskās palīdzības sniedzējiem par sniegto juridisko palīdzību, valsts kompensāciju izmaksāšana tišos noziedzīgos nodarījumos cietušajiem un JPA izmaksāto valsts budžeta līdzekļu piedziņa. JPA nodrošina juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem arī pārrobežu gadījumos.

Pārskata perioda statistika norāda, ka saglabājas pieprasījuma pieauguma tendence pēc iestādes sniegtā pakalpojuma – valsts kompensācijām cietušajiem, taču būtiski samazinoties to personu skaitam, kurām piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, samazinājās pieprasījumu skaits pēc valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības. Ņemot vērā valsts kompensācijas pieprasījumu pieaugumu, kā arī nepamatotu pieprasījumu pēc iestādes sniegtajiem pakalpojumiem skaita samazināšanos, konstatējams, ka ir pieaugusi sabiedrības izpratne par JPA sniegto pakalpojumu saturu. Minētais skaidrojams ar iesaistīto iestāžu veiksmīgu sadarbību, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju vērsties pēc nepieciešamās informācijas pašvaldību sociālajos dienestos un pie kriminālprocesu virzītājiem.

2012.gadā JPA, izvērtējot saņemtos personu iesniegumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumiem, pārsvarā pieņēmusi lēmumus par juridiskās palīdzības piešķiršanu civiltiesiska rakstura strīdos, kas saistīti ar laulības šķiršanu, uzturlīdzekļu piedziņu un paternitātes noteikšanu, kā arī parādu un zaudējumu piedziņu.

2012.gadā pieprasījumu pēc valsts kompensācijām skaits ir palielinājies salīdzinājumā ar 2011.gadu. Turklāt salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, 2012.gadā ir samazinājies atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju skaits un pieaudzis pozitīvo lēmumu īpatsvars, kad valsts kompensācija cietušajam tika izmaksāta.

Neskatoties uz to, ka JPA birojs atrodas Rīgā, iestādes sniegtie pakalpojumi tiek koordinēti visos valsts reģionos. Iedzīvotāji informāciju par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju saņemšanas iespējām var saņemt pašvaldības sociālajā dienestā, kuras administratīvajā teritorijā ir to dzīvesvieta vai kur tie tiesiski uzturas. Līgumus ar JPA noslēguši juridiskās palīdzības sniedzēji, kuru prakses vietas atrodas visos Latvijas reģionos, tādējādi nodrošinot pakalpojuma saņēmējam iespēju saņemt juridisko palīdzību tuvāk dzīvesvietai. Turklāt informāciju par iespējām saņemt valsts kompensāciju cietušie var saņemt arī pie procesa virzītājiem – policijā, prokuratūrā, tiesā.

2012.gadā JPA turpināja optimizēt iestādes iekšējās procedūras un strādāja pie iestādes sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanas, t.sk. piedaloties un vadot starptautiskus projektus. Pārskata periodā JPA turpināja uzlabot starpresoru sadarbību, kā arī īstenot sabiedrības informēšanas pasākumus, lai nodrošinātu iedzīvotāju informētību par iestādes funkcijām un sniegtajiem pakalpojumiem.

JPA pateicas sadarbības partneriem par veiksmīgu sadarbību un kopīgi paveikto 2012.gadā!

1. Pamatinformācija

1.1. Juridiskās palīdzības administrācijas statuss, uzdevumi un budžeta programma

JPA tika izveidota 2006.gada 1.janvārī, pamatojoties uz 2005.gada 17.martā pieņemto Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums”. Ar 2006.gada 20.jūniju JPA nodrošina valsts kompensāciju izmaksu likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem” noteiktajos gadījumos.

JPA funkcijās ietilpst lemlēmšana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu civillietās un administratīvajās lietās (apelācijas procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros un lēmuma par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmuma par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros), valsts kompensāciju izmaksāšana, ja tīša noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve, nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta personas dzimumneaizskaramība vai cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu (likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim), kā arī normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos nodrošināt valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām izmaksāto valsts budžeta līdzekļu piedziņu.

Atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvai 2003/8/EK, kuras mērķis ir pilnveidot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos, un 2004.gada 29.aprīļa direktīvai 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem, JPA nodrošina valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem arī pārrobežu gadījumos.

Funkciju īstenošanai JPA izmanto Tieslietu ministrijas budžeta programmā „Juridiskās palīdzības nodrošināšana” paredzētos līdzekļus.

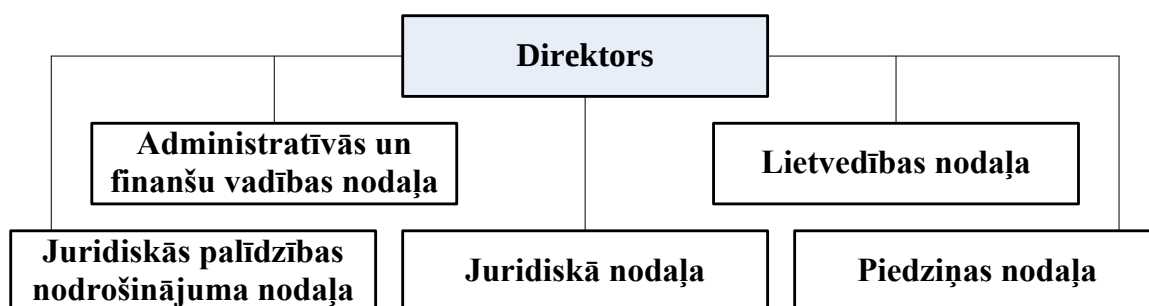

1.2. Struktūra un struktūrvienību funkcijas

JPA ir viena līmeņa iestāde, proti, tās administratīvi funkcionālais aparāts atrodas vienkopus – Rīgā.

Pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai Latvijas Republikas reģionos, JPA sadarbojas ar pašvaldību sociālajiem dienestiem, juridiskās palīdzības sniedzējiem, dažādām valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām.

JPA struktūru veido direktors, kas ir augstākā JPA amatpersona un tā tiešā pakļautībā ir piecas nodaļas: Administratīvās un finanšu vadības nodaļa, Lietvedības nodaļa, Juridiskā nodaļa, Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa un Piedziņas nodaļa.

Direktors vada JPA administratīvo darbu un organizē funkciju efektīvu izpildi, nodrošina JPA valsts budžeta finanšu resursu plānošanu, sagatavošanu, izpildi un uzraudzību, pieņem pārvaldes lēmumus un izdod iekšējos normatīvos aktus. Direktors izveido racionālu struktūru JPA funkciju izpildei, piemēro disciplinārsodus JPA amatpersonām, organizē JPA doto uzdevumu izpildi un kontroli, bez īpaša pilnvarojuma pārstāv JPA, pārvalda JPA mantu, kā arī veic citas Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktās tiešās pārvaldes iestādes vadītāja funkcijas un citos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Administratīvās un finanšu vadības nodaļas kompetencē ietilpst valsts kompensāciju izmaksa, samaksas nodrošināšana juridiskās palīdzības sniedzējiem un zvērinātu advokātu vecākajiem, budžeta plānošanas, sagatavošanas, izpildes un uzraudzības procesi, finanšu līdzekļu un to izlietojuma uzskaitē, personāla vadības jautājumi, kā arī citas funkcijas: darba aizsardzības pasākumu organizēšana, politikas plānošanas un vadības dokumentu, kā arī rezultātīvo rādītāju izstrāde un izpildes analīze, pārziņā esošo valsts informācijas sistēmu uzturēšanas koordinēšana un to darbības nepārtrauktības nodrošināšana, iepirkumu organizēšana iestādē, saimnieciskais nodrošinājums un kontroles nodrošināšana par finanšu resursu izmantošanu, valsts īpašuma saglabāšanu u.c.

Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļas kompetencē ietilpst valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumu izvērtēšana un lēmumu projektu sagatavošana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt trūcīgām, maznodrošinātām un citām personām normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā, apmeklētāju pieņemšanas nodrošināšana, juridiskās palīdzības līgumu slēgšana ar personām, kuras atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajam var būt par juridiskās palīdzības sniedzējiem, juridiskās palīdzības sniedzēju norīkošana juridiskās palīdzības sniegšanai u.c.

Juridiskās nodaļas kompetencē ietilpst valsts kompensācijas pieprasījumu izvērtēšana un lēmumu projektu par valsts kompensācijas izmaksu vai atteikumu to izmaksāt sagatavošana, pārvaldes lēmumu projektu, privāttiesisko un publisko tiesību līgumu projektu iepriekšēja papildpārbaude, paziņojumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā pārbaude, iekšējo normatīvo aktu izstrāde un iestādes iekšējo normatīvo aktu uzskaites sistematizācija un to aktualizācijas procesu koordinēšana, metodiska atbalsta sniegšana citām JPA struktūrvienībām normatīvo aktu piemērošanā u.c.

Piedziņas nodaļas kompetencē ietilpst normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos nodrošināt valsts kompensācijās cietušajiem un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņu valsts budžetā.

Lietvedības nodaļas kompetencē ietilpst JPA lietvedības organizēšana, dokumentu aprīte, izpildes termiņu kontrole, dokumentu arhivēšanas un iznīcināšanas nodrošināšana, kā arī grāmatu krātuves darbības organizēšana.

1.3. 2012.gadam noteiktās prioritātes

Nolūkā nodrošināt pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, JPA 2012.gadam izvirzīja šādas prioritātes:

1. izstrādāt priekšlikumus iesnieguma par juridiskās palīdzības līguma slēgšanu veidlapas paraugam;
2. turpināt darbu pie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju loka paplašināšanas, kā arī darba kvalitātes (kontroles mehānisma izveidošana, balstoties uz lietu virzību un rezultātu u.tml.), pakalpojumu pieejamības un kompetences celšanas;
3. izstrādāt priekšlikumus grozījumiem likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem”, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku

tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI ieviešanu, kā arī turpināt pilnveidot cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas procesu;

4. turpināt darbu ES projektos, kuros JPA ir partneris:

- 4.1. Tieslietu ministrijas 2012.gada 1.janvārī uzsāktajā projektā Nr.JUST/2010/JPEN/AG/1546 „Atjaunojošā taisnīguma aktuālās problēmas, risināšanas perspektīvas Eiropas Savienībā” ar plānotajām aktivitātēm – pētījums un konference „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā”, kā arī apmācību kurss „Cilvēktirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai”;
- 4.2. biedrības „Sabiedriskās politikas centra „Providus”” 2012.gadā īstenotajā EK krimināltiesību projektā „Atbalsta sistēma noziegumos cietušajiem – Latvijā un citur” ar aktivitātēm – veikt pētījumu un izveidot interneta portālu noziegumos cietušo atbalstam.

Īstenojot pirmo prioritāti, 2012.gadā izstrādāti Ministru kabineta noteikumi „Noteikumi par iesnieguma veidlapu paraugiem juridiskās palīdzības līguma slēgšanai”, kas stājās spēkā 2012.gada 1.oktobrī un nosaka veidlapu paraugus iesniegumam par juridiskās palīdzības līguma slēgšanu.

Īstenojot otro prioritāti, izstrādāti grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, kas stājās spēkā 2012.gada 30.maijā. Ar minētajiem grozījumiem precizēti valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasītāju un juridiskās palīdzības sniedzēju pienākumi un atbildība, paplašināts valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju loks, novērstas problēmas valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas normatīvajā regulējumā, kas skar juridiskās palīdzības sniedzēju darba kvalitāti (kontroles mehānisma izveidošana, balstoties uz lietu virzību un rezultātu un tml.), pieejamību un kompetences celšanu, precizēts valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības līgumu ar juridiskās palīdzības sniedzējiem slēgšanas, līguma darbības pagarināšanas un izbeigšanas regulējums, kā arī regulējums, kas attiecas uz personu pienākumu atmaksāt valsts budžetā valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksātos līdzekļus.

Īstenojot trešo prioritāti, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI ieviešanu, ir izstrādāti grozījumi likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem”, kas stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī. Ar grozījumiem ir paplašināts to personu loks, kurām ir tiesības saņemt valsts kompensāciju, proti, tiesības

saņemt valsts kompensāciju ir, ja tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušais cietis no cilvēku tirdzniecības, kā arī pilnveidots cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas mehānisms, precizējot likumā lietoto terminoloģiju.

Īstenojot ceturto prioritāti, JPA kā partneris piedalās Tieslietu ministrijas 2012.gada 1.janvārī uzsāktajā projektā Nr.JUST/2010/JPEN/AG/1546 „Atjaunojošā taisnīguma aktuālās problēmas, risināšanas perspektīvas Eiropas Savienībā”. Minētā projekta ietvaros 2012.gadā nodrošināta pētījuma „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā” programmas, metodoloģijas un pētījuma satura rādītāja izstrādi. 2013.gadā ir paredzēts veikt minēto pētījumu, organizēt konferenci, kā arī rīkot apmācību kursu „Cilvēktirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai”.

Biedrības „Sabiedriskās politikas centra „Providus”” 2012.gadā īstenotā projekta „Atbalsta sistēma noziegumos cietušajiem – Latvijā un citur” ietvaros veikta aptauja par cietušo vajadzībām un sniegts ieguldījums interneta portāla noziegumos cietušo atbalstam www.cietusajiem.lv izveidē, kā arī nodrošināta ar šā projekta īstenošanu saistīto semināru satura izveide.

Nemot vērā nepieciešamību apzināt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas (t.sk. pārrobežu strīdos), kā arī valsts kompensāciju cietušajiem leģislatīvos un praktiskos aspektus, JPA pārstāvji Ziemeļu Ministru padomes Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” ietvaros īstenoja projektu “Nacionālas un pārrobežu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju modeļi, nodrošināšana, piedziņas procedūras, īstenošanas problēmas un labākās prakses”. Šā projekta ietvaros zināšanu un pieredzes apmaiņas nolūkā JPA pārstāvji apmeklēja Somijas Republiku un Dānijas Karalisti. Pieredzes apmaiņas vizītēs iegūtas zināšanas, kuras iespējams izmantot turpmākai valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības, valsts kompensāciju izmaksas (valsts un pārrobežu) sistēmas, kā arī valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu un valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu piedziņas mehānisma pilnveidošanai Latvijā, pārņemot labāko praksi.

2012.gadā Beļģijas Karalistē JPA nodrošināja dalību Eiropas Komisijas ekspertu sanāsmē par direktīvas 2004/80/EK „Par kompensāciju noziegumos cietušajiem” piemērošanu.

JPA pārskata periodā turpināja jau iepriekšējos gados uzsāktu veiksmīgo sadarbību ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, pašvaldību sociālajiem dienestiem un kriminālprocesa virzītājiem. JPA 2012.gadā ir organizējusi informatīvus seminārus pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju

cietušajiem saņemšanas iespējām, kā arī piedalījusies Valsts probācijas dienesta organizētajā sanāksmē to struktūrvienību vadītājiem un veikusi apmācības par valsts kompensāciju cietušajiem. JPA informatīvie materiāli „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām” un „Valsts kompensācijas cietušajiem” tika izplatīti Latvijas reģionos nolūkā uzlabot izpratni par JPA sniedzamajiem pakalpojumiem un veicināt sniedzamo pakalpojumu pieejamību.

2. Iestādes darbības rezultāti un finanšu resursi

Nr.	Rezultatīvais rādītājs	2011.g.	2012.g.
<i>Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība</i>			
1.	Reģistrēto iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam skaits	3288	2823
2.	Lēmumu par valsts nodrošināto juridisko palīdzību (piešķiršanu un atteikumu) skaits	3084	2601
3.	Pārtraukts nodrošināt juridisko palīdzību	540	950
4.	Juridiskās palīdzības sniedzēju skaits (gada beigās)	144	139
4.1.	t.sk. zvērināti advokāti	110	103
4.2.	t.sk. zvērinātu advokātu palīgi	7	7
4.3.	t.sk. juristi	26	29
5.	Saņemto paziņojumu par sniegto juridisko palīdzību skaits	23 222	23 960
5.1.	t.sk. kriminālprocesā	19 788	20 751
6.	Izmaksātie līdzekļi par juridiskās palīdzības sniegšanu (LVL)	652 542	646 618
7.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņa (LVL)	-	348
<i>Valsts kompensācijas cietušajiem</i>			
8.	Reģistrēto valsts kompensācijas pieprasījumu skaits	456	560
9.	Lēmumu par valsts kompensāciju (izmaksāšanu vai atteikumu) skaits	466 ¹	529
10.	Personu, kuras saņēmušas valsts kompensāciju, skaits	406	477
11.	Pozitīvo lēmumu (par valsts kompensāciju izmaksāšanu) īpatsvars pieņemto lēmumu kopskaitā, %	87	90
12.	Valsts kompensācijās izmaksātie līdzekļi (LVL)	170 000	190 000
13.	Valsts kompensācijās izmaksāto summu piedziņa (LVL)	42427	47145
<i>Cits</i>			
14.	Reģistrēto iesniegumu, kas nav iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam vai valsts kompensācijas pieprasījumi, skaits	231	221
15.	Informatīvo pasākumu skaits	8	9

¹ Veikts JPA 2011.gada publiskajā pārskatā iekļautā skaitļa precizējums

2.1. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumam viena no JPA funkcijām ir nodrošināt juridisko palīdzību maznodrošinātām un trūcīgām personām un personām, kuras pēkšņi nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ), vai atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā. JPA veic apmaksu gan par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās un administratīvās lietās, gan krimināllietās (par personu aizstāvību un cietušo pārstāvību kriminālprocesos).

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība 2012.gadā tika apmaksāta saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”. Minēto Ministru kabineta noteikumu 59.punktā noteikts, ka no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim tiek saglabāts 2010.gadam noteiktais samaksas apmērs par sniegtajiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem. Līdz ar to samaksas apmērs 2012.gadā netika palielināts.

2012.gada 30.maijā spēkā stājās grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, atbilstoši kuriem:

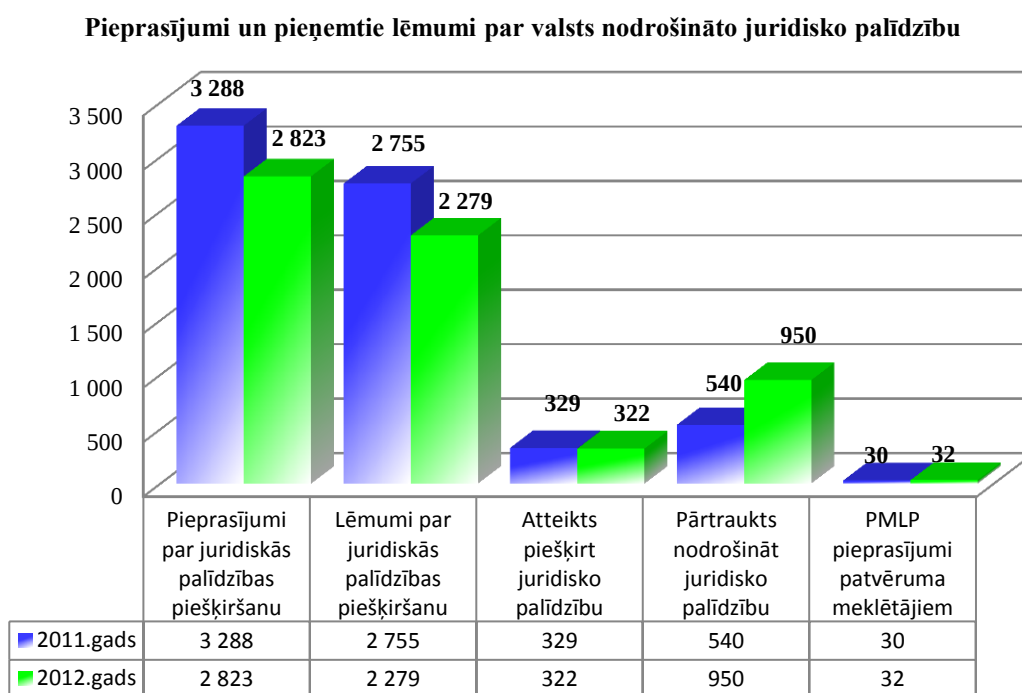
- papildināti un precizēti valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasītāju un juridiskās palīdzības sniedzēju pienākumi un atbildība;
- precizēta JPA lēmumu pārsūdzības kārtība, nosakot, ka Administratīvās rajona tiesas nolēmumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam;
- nostiprināts juridiskās palīdzības līguma veids atbilstoši tā saturam, līguma uzteikuma un izbeigšanās nosacījumiem - publisko tiesību līgums;
- papildināts juridiskās palīdzības sniedzēju loks ar jaunu juridiskās palīdzības sniedzēju – Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētu biedrību vai nodibinājumu;
- noteikti juridiskās palīdzības sniedzēja novērtēšanas kritēriji gan laikā pirms tiek slēgts juridiskās palīdzības līgums, gan laikā, kad JPA lemj par atkārtota juridiskās palīdzības līguma slēgšanu vai tā uzteikšanu;
- izstrādāti nosacījumi, kuriem iestājoties JPA ir tiesības apturēt lēmuma par juridiskās palīdzības piešķiršanu izpildi;

- papildināts ar juridisko palīdzību saistīto izdevumu samaksas regulējums, precizējot gadījumus, kad persona atmaksā ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus un ar juridiskās palīdzības nodrošināšanu saistīto izdevumu samaksas kārtību;
- noteiktas JPA tiesības izdevumu, kas saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu, piedziņas procesā pieprasīt nepieciešamo informāciju no personas, citām valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī tiesības pieprasīt informāciju no zvērināta tiesu izpildītāja par izdevumiem, kas saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu piedziņas procesā;
- veikti citi tehniska rakstura precizējumi, kas nepieciešami šā likuma sakārtošanai un izriet no praksē konstatētajām problēmām normu piemērošanā.

2.1.1. Saņemtie iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam

JPA 2012.gadā saņemti 2823 pieteikumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, kas ir par 14% jeb 465 pieprasījumiem mazāk nekā 2011.gadā.

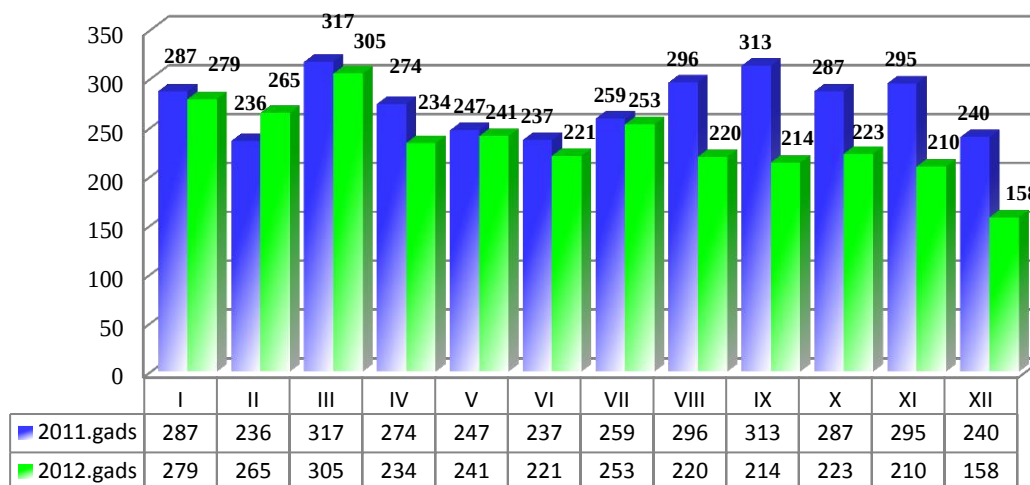

Vidēji mēnesī JPA 2012.gadā saņēma 235 iesniegumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, kas ir par 14% mazāk nekā 2011.gadā.

Visvairāk iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam 2012.gadā saņemti janvārī, februārī un martā – attiecīgi 279, 265 un 305.

2011.un 2012.gadā saņemtie pieprasījumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu pa mēnešiem

Salīdzinājumā ar 2011.gadu pārskata periodā par 17% jeb 476 lēmumiem ir samazinājies pieņemto lēmumu par juridiskās palīdzības piešķiršanu skaits un par 2% jeb 7 lēmumiem - atteikumu skaits.

Ņemot vērā to, ka Latvijā 2012.gadā ievērojami samazinājies to personu skaits, kurām pašvaldības piešķir maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusu, tad 2012.gadā ir arī būtiski pieaudzis to gadījumu skaits, kad JPA lēmusi par juridiskās palīdzības pārtraukšanu, proti – par 410 jeb 76% gadījumu. Tāpat ir nedaudz palielinājies Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pieprasījumu skaits patvēruma meklētājiem – par 2 gadījumiem vairāk nekā 2011.gadā.

Parametrs	2011.gadā	2012.gadā	+/-	%
Lēmumi par juridiskās palīdzības piešķiršanu	2755	2279	-476	-17,28
Atteikts piešķirt juridisko palīdzību	329	322	-7	-2,13
Pārtraukts nodrošināt juridisko palīdzību	540	950	+410	+75,93
PMLP pieprasījumi patvēruma meklētājiem	30	32	+2	+6,67

Līdzīgi kā 2011.gadā, pārskata periodā personas pārsvarā ir vērsušās JPA pēc juridiskās palīdzības civiltiesiska rakstura strīdu risināšanai saistībā ar:

- 1) ģimenes tiesībām (laulības šķiršana, uzturlīdzekļu piedziņa bērna vai savam uzturam, uzturlīdzekļu palielināšana vai samazināšana, vēršot piedziņu pret otru bērna vecāku, saviem vecākiem vai vecvecākiem, paternitātes noteikšana vai paternitātes pieņemuma apstrīdēšana, saskarsmes tiesību noteikšana u.c.);
- 2) dzīvokļa tiesībām (īres un komunālo pakalpojumu samaksas strīdi, pamatpakalpojumu nenodrošināšana, dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšana un izlikšana no tās u.c.);

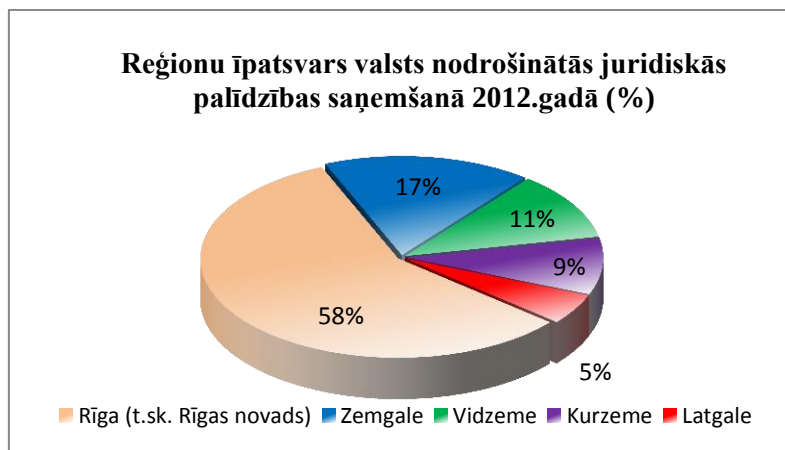
3) darba tiesībām (atjaunošana darbā, nesamaksātās darba algas samaksa, kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, kompensāciju piedziņa u.c.);

4) zaudējumu un parāda piedziņu.

2012.gadā saņemti arī iesniegumi par turpmāko valsts nodrošināto juridisko palīdzību privātās apsūdzības kriminālprocesos, kuri uzsākti līdz privātās apsūdzības institūta izslēgšanai no Kriminālprocesa likuma, kā arī juridiskās palīdzības pieprasījumi pārrobežu civillietās.

Saistībā ar juridisko palīdzību pārrobežu civillietās 2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu ir samazinājies Latvijas pārsūtāmo juridiskās palīdzības pieprasījumu citā Eiropas Savienības dalībvalstī skaits, kā arī samazinājies JPA saņemto citas Eiropas Savienības dalībvalsts pārsūtīto juridiskās palīdzības pieprasījumu skaits. 2012.gadā JPA saņemts viens juridiskās palīdzības pieprasījums citā Eiropas Savienības dalībvalstī (no Francijas), savukārt trīs gadījumos JPA ir pārsūtījusi juridiskās palīdzības pieprasījumus citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (Lielbritānijai, Vācijai, Portugālei).

Pārskata periodā vairāk kā pusei no personām jeb 58%, kurām piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, dzīvesvieta ir Rīga un Rīgas novads, savukārt ārpus Rīgas un Rīgas reģiona pēc valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības visvairāk bija vērsušies Zemgales reģionā dzīvojošie, proti, 17%, pēc tam Vidzemes reģionā un Kurzemes reģionā dzīvojošie, proti, 11% un 9%, bet vismazāk Latgales reģionā – 5%.

2.1.2. Sadarbība ar juridiskās palīdzības sniedzējiem

JPA valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās (t.sk. pārrobežu strīdos), administratīvajās lietās (apelācijas procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros un lēmumu par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmumu par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros) nodrošina, slēdzot juridiskās palīdzības līgumus

ar juridiskās palīdzības sniedzējiem. Uz 2012.gada beigām JPA bija noslēgti 139 juridiskās palīdzības līgumi, kas ir par 3% mazāk nekā 2011.gadā.

JPA atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” veic arī samaksu par personu aizstāvību un cietušo pārstāvību kriminālprocesos, ko Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā pēc kriminālprocesa virzītāja uzaicinājuma nodrošina zvērināti advokāti.

Lēmumu par nepieciešamību nodrošināt aizstāvību vai pārstāvību kriminālprocesā pieņem kriminālprocesa virzītājs. Par minēto lēmumu procesa virzītājs paziņo attiecīgās tiesas darbības teritorijas zvērinātu advokātu vecākajam, savukārt zvērinātu advokātu vecākais pēc procesa virzītāja pieprasījuma saņemšanas paziņo procesa virzītājam par konkrēta zvērināta advokāta piedalīšanos kriminālprocesā. JPA veic samaksu zvērinātiem advokātiem par valsts nodrošinātās aizstāvības vai pārstāvības nodrošināšanu kriminālprocesā, kā arī zvērinātu advokātu vecākajiem par valsts nodrošinātās aizstāvības vai pārstāvības koordinēšanu kriminālprocesā.

Kopš 2011.gada 23.decembra JPA arī nodrošina samaksu par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību izraidāmajiem ārzemniekiem, ja viņi Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā aizturēti un uzturas Latvijas Republikā speciāli iekārtotās telpās vai izmitināšanas centrā.

2012.gadā saņemti 24 035 paziņojumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu par kopējo summu – Ls 646 618, no tiem Ls 578 978 - par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās (pēc kriminālprocesa virzītāja pieprasījuma), Ls 62 523 - par juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās un Ls 3230 - par valsts juridiskās palīdzības sniegšanu administratīvajās lietās.

Parametrs	2011.gads		2012.gads	
	Paziņojumu skaits	Izmaksas apjoms (LVL)	Paziņojumu skaits	Izmaksas apjoms (LVL)
Kopā	23 302	652 542	24 035	646 618
Krimināllietās	19 788	582 465	20 751	578 978
<i>Pēc JPA uzaicinājuma civillietās un administratīvajās lietās</i>	3 434	69 653	3 209	65 753
<i>Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu Ārstniecības likuma 68.¹ panta noteiktajā kārtībā</i>	80	1 861	75	1642

2.2. Darbība, nodrošinot valsts kompensāciju izmaksu

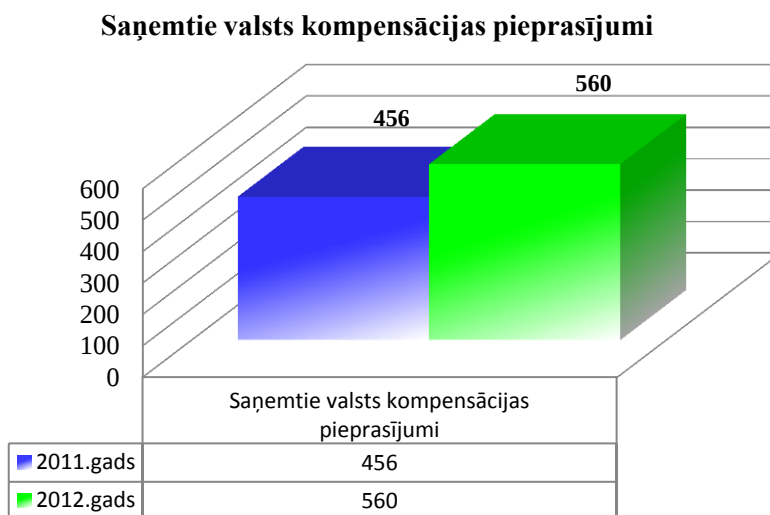
2012.gadā saglabājas stabila pieprasījuma pieauguma tendence pēc iestādes sniegtā pakalpojuma – valsts kompensācijas cietušajiem.

Atbilstoši likumam „Par valsts kompensāciju cietušajiem” redakcijā, kas bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim, valsts kompensāciju izmaksāšana tiek nodrošināta personām, kuras Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzītas par cietušajiem, par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām vai mantisko zaudējumu, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve vai cietušajam nodarīti smagi, vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta personas dzimumneaizskaramība vai cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvai 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem, JPA nodrošina valsts kompensāciju izmaksu cietušajiem arī pārrobežu gadījumos.

2.2.1. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi

2012.gadā palielinājies tīšos noziedzīgos nodarījumos cietušo personu skaits, kuri izmantoja savas tiesības saņemt valsts kompensāciju. Kopumā 2012.gadā JPA ar valsts kompensācijas pieprasījumiem vērsušās 560 personas.

Vidēji mēnesī JPA 2012.gadā saņēma 47 valsts kompensācijas pieprasījumus. Visvairāk valsts kompensācijas pieprasījumi JPA saņemti 2012.gada jūlijā, oktobrī un novembrī.

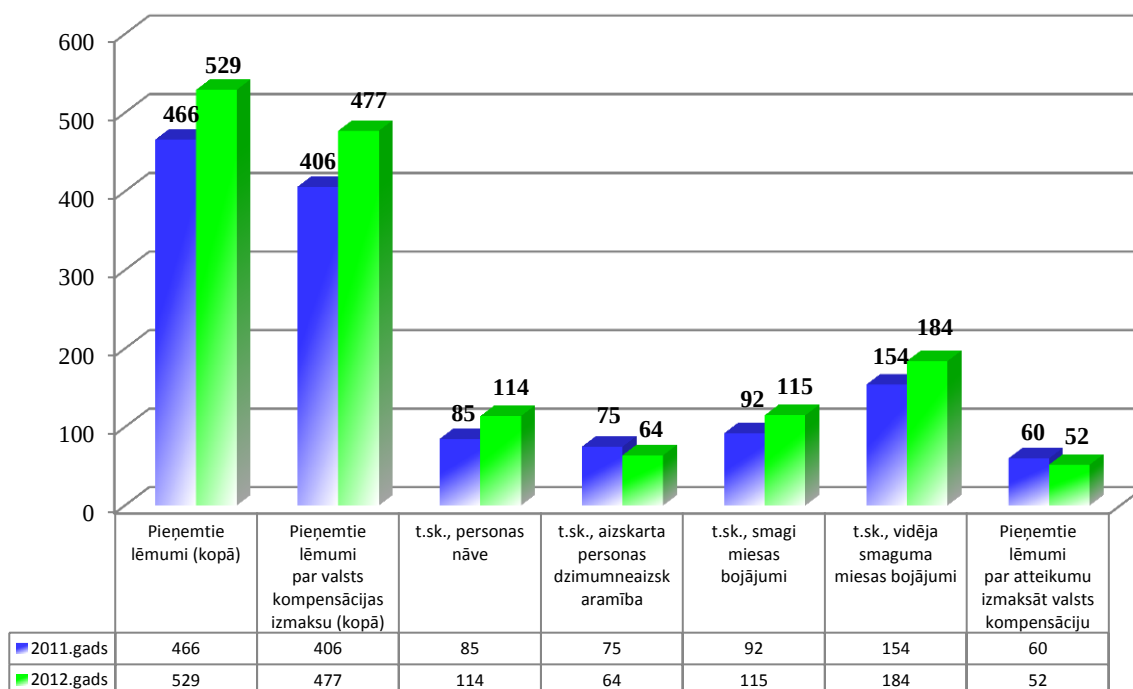

2.2.2. Lēmumi par valsts kompensāciju

Lēmums/kompensācijas pamatojums	2011.gadā	2012.gadā	+/-	%
<i>Pieņemti lēmumi (kopā)</i>	466 ²	529	+63	+13,52
<i>Pieņemti lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu (kopā)</i>	406	477	+71	+17,49
<i>Personas nāve</i>	85	114	+29	+34,12
<i>Aizskarta personas dzimumneaizskaramība</i>	75	64	-11	-14,67
<i>Smagi miesas bojājumi</i>	92	115	+23	+25,00
<i>Vidēja smaguma miesas bojājumi</i>	154	184	+30	+19,48
<i>Pieņemti lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju</i>	60 ³	52	-8	-13,33

Pārskata periodā pieņemti 529 lēmumi par valsts kompensāciju: 477 jeb 90,2% personām pieņemts lēmums izmaksāt valsts kompensāciju, savukārt 52 jeb 9,8% personām ir atteikts izmaksāt valsts kompensāciju.

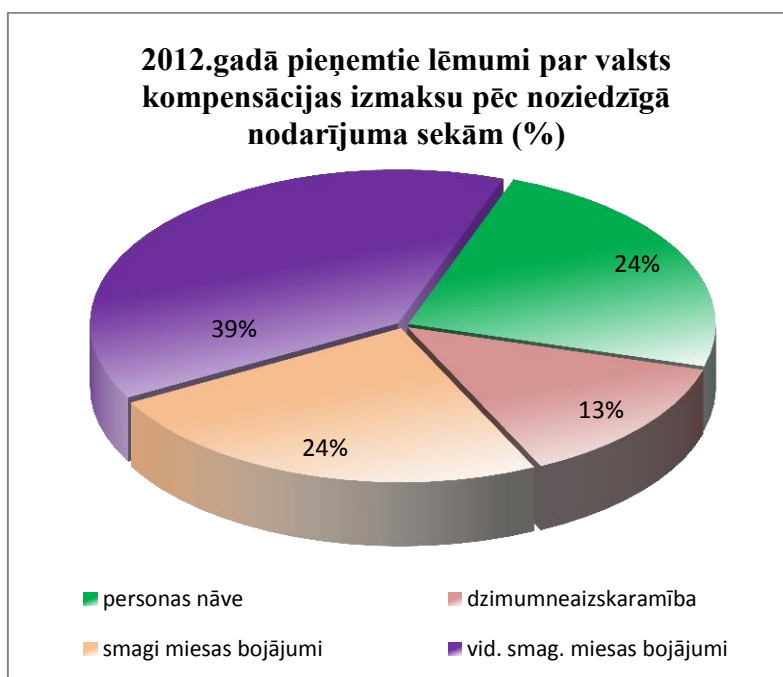
Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju

Salīdzinājumā ar 2011.gadu, 2012.gadā par 13,5% ir pieaudzis kopējais pieņemto lēmumu skaits. Par 17,5% palielinājies pozitīvo lēmumu par valsts kompensāciju izmaksu skaits.

² Veikts JPA 2011.gada publiskajā pārskatā iekļautā skaitļa precizējums

³ Veikts JPA 2011.gada publiskajā pārskatā iekļautā skaitļa precizējums

Tāpat ir palielinājies pieņemto lēmumu skaits izmaksāt valsts kompensāciju par šādām noziedzīgā nodarījuma sekām: personas nāve (pieaugums par 34%), smagi miesas bojājumi (pieaugums par 25%) un vidēja smaguma miesas bojājumi (pieaugums par 19%). Savukārt par gandrīz 15% ir samazinājies pieņemto lēmumu skaits, kad valsts kompensācija izmaksāta sakarā ar aizskarto personas dzimumneaizskaramību.

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju nepilngadīgajiem

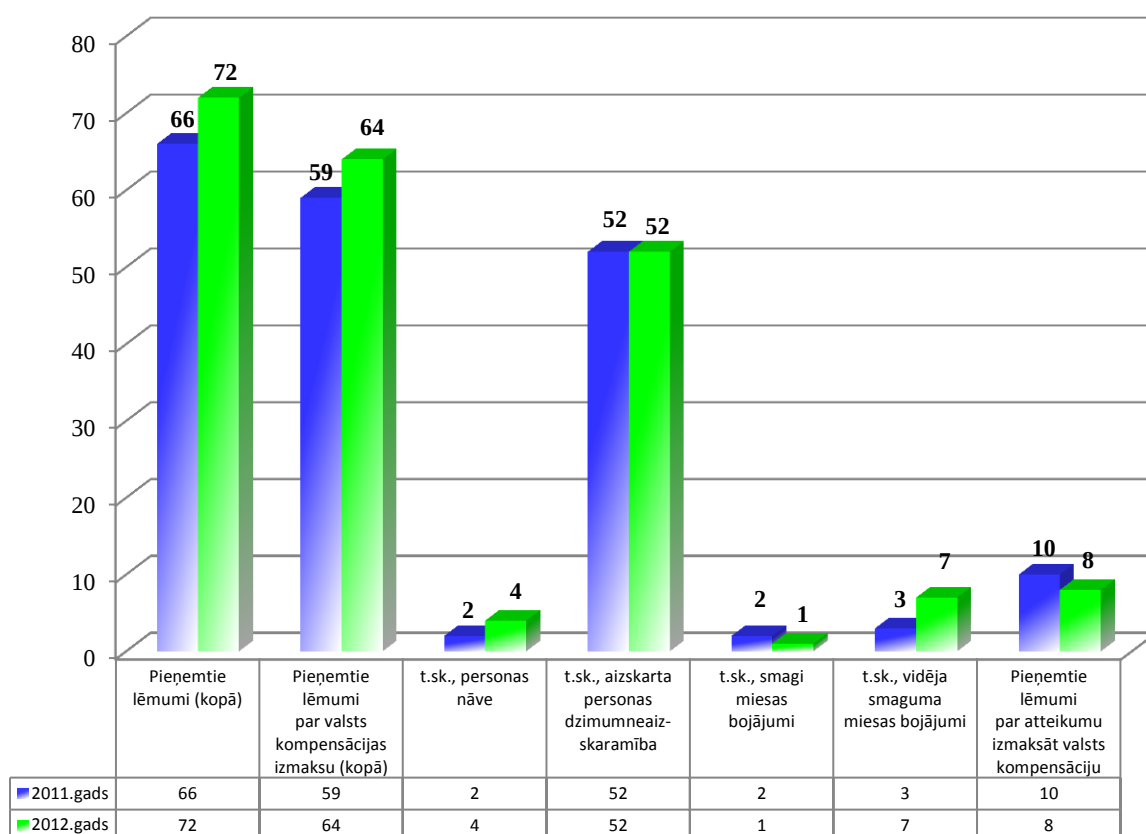
<i>Lēmums/kompensācijas pamatojums</i>	<i>2011.gadā</i>	<i>2012.gadā</i>	<i>+/-</i>	<i>%</i>
<i>Pieņemti lēmumi (kopā)</i>	55	72	+17	+30,91
<i>Pieņemti lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu (kopā)</i>	59	64	+5	+8,47
<i>Personas nāve</i>	2	4	+2	+100,00
<i>Aizskarta personas dzimumneaizskaramība</i>	52	52	0	+0,00
<i>Smagi miesas bojājumi</i>	2	1	-1	-50,00
<i>Vidēja smaguma miesas bojājumi</i>	3	7	+4	+133,33
<i>Pieņemti lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju</i>	10	8	-2	-20,00

2012.gadā par 31% ir palielinājies kopējais pieņemto lēmumu par valsts kompensāciju skaits kriminālprocesos, kuros par cietušajiem ir atzītas nepilngadīgas personas.

Salīdzinājumā ar 2011.gadu, pārskata periodā par 9% palielinājies lēmumu skaits par valsts kompensācijas izmaksu nepilngadīgo cietušo pārstāvjiem. 2012.gadā nemainīgs ir palicis pieņemto lēmumu par valsts kompensācijas izmaksu skaits sakarā ar nepilngadīgas personas aizskartu dzimumneaizskaramību.

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju nepilngadīgajiem

2.3. Darbība, nodrošinot izmaksāto līdzekļu piedziņu

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 8.panta 3.punktu JPA likumā noteiktajos gadījumos nodrošina valsts budžeta līdzekļu piedziņu, kas piešķirti juridiskās palīdzības nodrošināšanai.

Personai, kas saņēmusi valsts nodrošināto juridisko palīdzību, jāatmaksā ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus pilnā apmērā, ja JPA konstatē, ka:

1. persona ir norādījusi īstenībai neatbilstošas ziņas, kas bijušas par pamatu juridiskās palīdzības saņemšanai;
2. persona ļaunprātīgi izmanto tiesības uz juridisko palīdzību, tai skaitā neievēro likumā noteiktos pienākumus;
3. persona ir nepamatoti saņēmusi juridisko palīdzību.

2012.gadā JPA konstatējusi 61 gadījumu, kad atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajam personai jāatmaksā ar juridisko palīdzību saistītie izdevumi. Šajos gadījumos JPA pieņēma lēmumu par izdevumu piedziņu saistībā ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu, uzliekot personām par pienākumu atmaksāt valsts

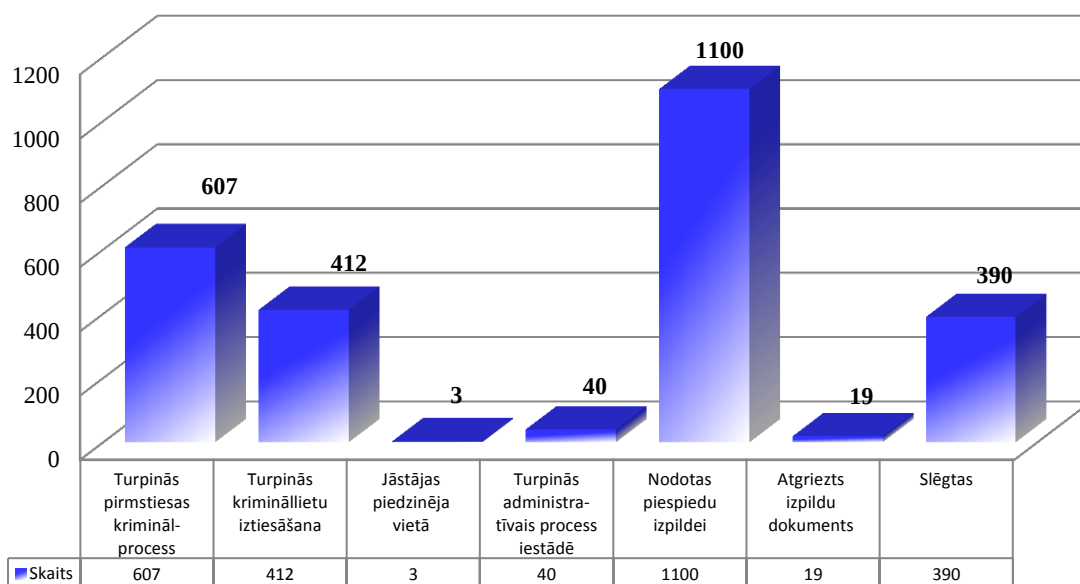
budžetā ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus. 2012.gadā valsts budžetā piedzīti ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu saistītie izdevumi LVL 348,26 apmērā.

Atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 4.panta pirmās daļas 3. un 4.punktam viena no JPA funkcijām ir nodrošināt cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu. Cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un administratīvā procesa ietvaros.

Kopš 2006.gada valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu piedziņas nodrošināšanai nodota 2571 lieta, no tām 477 lietas 2012.gadā.

No visām piedziņas nodrošināšanai nodotajām valsts kompensāciju lietām 607 lietās turpinās pirmstiesas kriminālprocess policijā vai prokuratūrā, 412 lietās turpinās krimināllietas iztiesāšana tiesā, 3 lietās administrācijai jāstājas cietušā (piedzinēja) vietā, 40 lietās turpinās piedziņas administratīvais process iestādē, 1100 lietas JPA nodevusi piespiedu izpildei zvērinātiem tiesu izpildītājiem un turpina piedziņas lietas virzības un rezultātu monitoringu, 19 lietās zvērināti tiesu izpildītāji JPA atgriezuši izpildu dokumentus sakarā ar piedziņas neiespējamību, bet 390 lietas slēgtas.

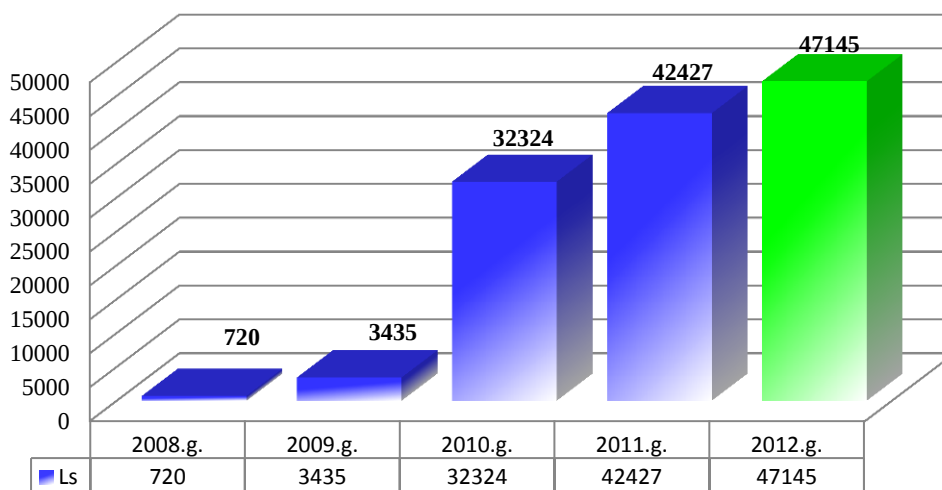
Piedziņas nodrošināšanai nodoto cietušajiem izmaksāto valsts kompensāciju lietu virzība

Gads	Izmaksātā valsts kompensāciju summa, LVL	Piedzītā valsts kompensāciju summa, LVL	Piedzīto summu īpatsvars, %
2006.	19035,00	0,00	0,00
2007.	94743,00	0,00	0,00
2008.	260200,00	720,00	0,28
2009.	352505,00	3435,00	0,97
2010.	200000,00	32323,00	16,16
2011.	170000,00	42427,00	24,96
2012.	190000,00	47145,00	24,81
Kopā	1286483,00	126050,00	9,80

Piedzītās cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas summas latos (sadaliņums pa gadiem)

2012.gadā valsts budžetā atgūti LVL 47145, kas ir par LVL 4718 jeb 11,12% vairāk kā 2011.gadā.⁴

Kopā valsts budžetā atgūti LVL 126050, kas ir 9,80% no visas līdz 2013.gadam valsts kompensācijās cietušajiem izmaksātās summas. Izvērtējot cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas iespējas, konstatēts, ka valsts budžetā nav iespējams piedzīt Ls 101763.

2.4. Veiktie pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai

2.4.1. Sniedzamo pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana

JPA sniegto pakalpojumu – valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība un valsts kompensācija cietušajiem - kvalitātes uzlabošanas nolūkā JPA 2012.gadā turpināja uzsākto

⁴ Veikts JPA 2011.gada publiskajā pārskatā iekļauto skaitļu precizējums

informatīvo semināru ciklu pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem. Semināru dalībniekiem tika sniegta informācija par aktualitātēm valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem jomā, par izmaiņām normatīvajos aktos, kā arī sniegtas atbildes uz problēmjautājumiem, ar kuriem darbinieki saskārušies praksē. Lai nodrošinātu JPA sniedzamo pakalpojumu pieejamību JPA turpināja pašvaldību sociālajiem dienestiem izplatīt aploksnes „Atbilde apmaksāta”, lai pasta izdevumi personām, kurām ir tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, nebūtu šķērslis valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai.

2012.gadā Ziemeļu Ministru padomes Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” ietvaros īstenoja projektu „Nacionālās un pārrobežu valsts juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju modeļi, nodrošināšanas un piedziņas procedūras, to īstenošanas problēmas un labākā prakse”. Projekta mērķis - iegūt un apmainīties ar zināšanām un pieredzi, izpētīt praktiskos un tiesiskos aspektus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības (nacionālā un pārrobežu līmenī) un valsts kompensācijas noziegumos cietušajiem jomā, kā arī uzlabot juridiskās palīdzības saņēmēju un sniedzēju, kā arī noziegumos cietušo personu informētību. Projekta ietvaros JPA pārstāvji devās zināšanu un pieredzes apmaiņas vizītēs uz Somijas Republiku un Dānijas Karalisti. Apmaiņas vizītes ietvaros iegūtas zināšanas un pieredze izmantota pasākumu definēšanā valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensācijas noziegumos cietušajiem sistēmas pilnveidošanai Latvijā.

Ievērojot to, ka tiešsaistes piekļuve datiem par personas atbilstību maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusam būtiski samazina darba un laika resursu patēriņu informācijas apmaiņai starp JPA un pašvaldību kompetentajām iestādēm, vienlaicīgi būtiski paaugstinot informācijas apmaiņas operativitāti un veicinot pakalpojumu ātrāku sniegšanu, JPA 2012.gada beigās veica pasākumus, lai varētu tiešsaistes režīmā piekļūt minētajiem datiem SOPA informācijas sistēmas pārlūkā.

2012.gada novembrī pieredzes apmaiņas vizītē JPA apmeklēja Moldovas tieslietu sistēmas iestāžu pārstāvji un iepazinās ar JPA darbu un tiesisko regulējumu attiecībā uz valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu.

Pārskata periodā JPA, ņemot vērā Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.197 „Valsts kompensācijas reģistra noteikumi” prasības, veiktā publiskā iepirkuma rezultātā īstenoja pasākumus Juridiskās palīdzības administrācijas informācijas sistēmas pilnveidošanai, nodrošinot valsts kompensācijas reģistra pilnveidošanu, iekļaujot datus par cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas rezultātiem.

2012.gadā JPA pārstāvji vairākkārtīgi piedalījās arī Latvijas Cilvēktiesību centra un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes rīkotos semināros par aktuāliem patvēruma procedūras jautājumiem, tai skaitā valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu patvēruma meklētājiem.

2.4.2.Komunikācija ar sabiedrību

Pārskata periodā saglabājusies pieprasījuma pieauguma tendence pēc informācijas par iestādes sniegtajiem pakalpojumiem, kas liecina par pēdējo gadu laikā kopumā pieaugušo sabiedrības izpratni par JPA sniegto pakalpojumu saturu. Minētais skaidrojams ar iestāžu veiksmīgu sadarbību, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju vērsties pēc nepieciešamās informācijas par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas kārtību pie pašvaldību sociālajiem dienestiem un par valsts kompensāciju cietušajiem pie procesu virzītājiem - amatpersonas vai tiesas, kas vada kriminālprocesu.

Komunikācijas ar sabiedrību plānveida veikšanai JPA tika izstrādāts un apstiprināts „Juridiskās palīdzības administrācijas komunikācijas (informatīvo semināru) plāns 2012.gadā”.

Sniegto pakalpojumu pieejamībai un kvalitātes uzlabošanai 2012.gadā JPA ir turpinājusi uzsākt informatīvo semināru ciklu pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem.

Informatīvie semināri par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijām 2012.gadā novadīti Burtnieku un Valkas novadu pašvaldību sociālo dienestu, Jaunjelgavas sociāla dienesta un Tukuma novada domes sociālā dienesta darbiniekiem, kā arī sniegta informācija par JPA pakalpojumiem Latvijas Pašvaldību savienības rīkotajā interaktīvajā sēdē. JPA sniegtā pakalpojuma – valsts kompensācijas cietušajiem efektivitātes paaugstināšanai 2012.gadā JPA pārstāvji piedalījās Valsts probācijas dienesta organizētajā sanāksmē to struktūrvienību vadītājiem un veica apmācības par valsts kompensāciju cietušajiem. Sabiedrības informēšana par JPA sniegtajiem pakalpojumiem pārskata periodā notika arī ar radio starpniecību (Baltkom radio), kur tika atbildēts uz sabiedrību interesējošiem jautājumiem par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju cietušajiem.

Pārskata periodā veikta JPA izstrādāto informatīvo bukletu izplatīšanā visu Latvijas reģionu attiecīgajām valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī nevalstiskajām organizācijām. Kopumā 2012.gadā izplatīti 6000 bukleti „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām” un 10000 bukleti „Valsts kompensācijas

cietušajiem”. Informatīvie bukleti ārvalstu komandējumu laikā tika izplatīti arī citu valstu partneriem.

Sabiedrības informēšanas nolūkā JPA interneta mājas lapā www.jpa.gov.lv regulāri tiek aktualizētas jaunākās ziņas, tai skaitā, nosūtīta informācija masu saziņas līdzekļiem, kā arī publikācijas presē, jaunākie statistikas dati un darbības rādītāji. JPA interneta mājas lapā iedzīvotājiem nodrošināta atbilžu sniegšana uz e-vēstulēm par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem saņemšanas iespējām.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2012.gadā iedzīvotāji aktīvi (1121 reizi) izmantoja bezmaksas informatīvo tālruni 80001801, lai iegūtu informāciju par iestādes sniegto pakalpojumu saņemšanas iespējām.

2.5. Budžeta informācija

2.5.1. No valsts budžeta saņemto līdzekļu izlietojums

Nr.	Finansiālie rādītāji	2011.gadā	2012.gadā
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 405 073	1 431 984
1.1.	dotācijas	1 405 105	1 428 282
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	3 702
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	1 405 073	1 431 844
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 394 306	1 396 412
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 224 306	1 206 412
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	170 000	190 000
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	10 768	35432

JPA budžetu 2012.gadā veidoja valsts budžeta programma – 45.00.00 „Juridiskās palīdzības nodrošināšana”. Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2012.gadam” JPA 2012.gadam piešķirtais valsts budžeta finansējums bija LVL 1 428 282 un atbilstoši galvenajiem darbības virzieniem, tas tika apgūts pilnībā.

2.5.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība

Piešķirtais finansējums valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai 2012.gadā bija LVL 710 999. Minētais finansējums apgūts pilnībā.

Samaksa par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu 2012.gadā veikta atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”. Minēto Ministru kabineta noteikumu 59.punktā noteikts, ka no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim tiek saglabāts Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumos Nr.1068 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” 2009.gadam noteiktais samaksas apmērs par sniegtajiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem. Līdz ar to 2012.gadā netika palielināts samaksas apmērs par sniegto juridisko palīdzību.

2012.gadā JPA no juridiskās palīdzības sniedzējiem saņēmusi 23960 paziņojumus par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību, t.sk., krimināllietās – 20751, pēc JPA norīkojuma – 3209, kā arī par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību saskaņā ar Ārstniecības likuma 68.¹ pantu – 75 paziņojumus.

Valsts nodrošinātājai juridiskajai palīdzībai izmaksātie valsts budžeta līdzekļi

<i>Budžeta līdzekļu izmaksa</i>	<i>2011.gadā (LVL)</i>	<i>2012.gadā (LVL)</i>	<i>+/-</i>	<i>%</i>
<i>Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)</i>	652 153 ⁵	646 618	-5535	-1%
<i>Administratīvajās lietās</i>	1 437	3 230	+1793	+125%
<i>Civillietās</i>	68 216	62 523	-5693	-8%
<i>Krimināllietās pēc JPA norīkojuma</i>	35	246	+211	+603%
<i>Krimināllietās pēc procesa virzītāja uzaicinājuma</i>	582 465	580 619	-1846	0%
<i>t.sk. saskaņā ar Ārstniecības likuma 68.¹ pantu</i>	1 861	1 642	-219	-12%

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1093 "Noteikumi par zvērinātu advokātu vecākā atlīdzības un atlīdzināmo izdevumu noteikšanas kārtību un apmēriem" JPA 2012.gadā Latvijas Zvērinātu advokātu padomei zvērinātu advokātu vecāko atlīdzībai un atlīdzināmo izdevumu segšanai pārskaitīja LVL 64 381.

2.5.3. Valsts kompensācijas cietušajiem

2012.gadā piešķirtais finansējums valsts kompensāciju izmaksai bija LVL 190 000, un tas tika apgūts pilnībā.

Atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” pārejas noteikumu 3.punktam līdz 2013.gada 1.janvārim izmaksājamās valsts kompensācijas apmērs tika aprēķināts, par pamatu ņemot trīs minimālās mēneša darba algas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada

⁵ Veikts JPA 2011.gada publiskajā pārskatā iekļautā skaitļa precizējums

30.novembra noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi” 2.punktu 2012.gadā minimālā mēneša darba alga Latvijas Republikā bija LVL 200.

Valsts kompensācijās izmaksātie valsts budžeta līdzekļi

<i>Budžeta līdzekļu izmaksa</i>	<i>2011.gadā (LVL)</i>	<i>2012.gadā (LVL)</i>	<i>+/-</i>	<i>%</i>
<i>Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)</i>	170 000	190 000	+20 000	+12 %
<i>Personas nāve</i>	53 160	65 100	+11 940	+ 22%
<i>Aizskarta personas dzimumneaizskaramība</i>	30 980	26 040	-4 940	-16 %
<i>Smagi miesas bojājumi</i>	39 554	45 903	+6 349	+16 %
<i>Vidēja smaguma miesas bojājumi</i>	46 306	52 957	+6 651	+14 %

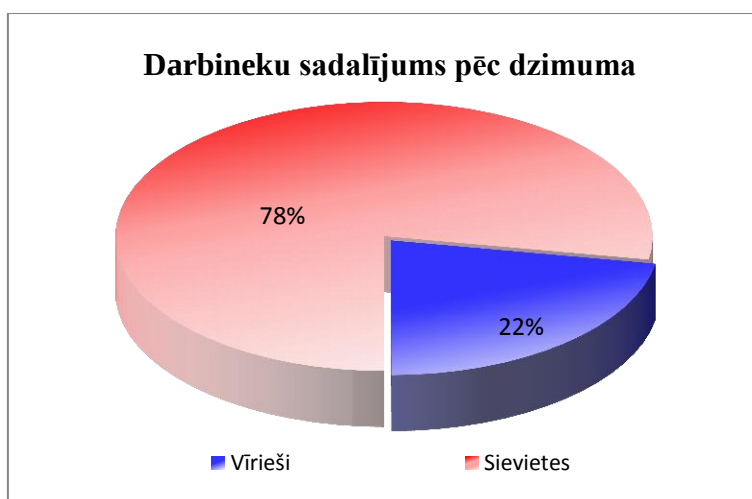

3. Personāls

2012.gada beigās Juridiskās palīdzības administrācijā bija 36 štata vietas, no tām 20 valsts civildienesta ierēdņu un 16 darbinieku amatu vietas.

JPA deleģēto funkciju un uzdevumu izpildi nodrošināja piecas struktūrvienības: Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa, Juridiskā nodaļa, Piedziņas nodaļa, Administratīvās un finanšu vadības nodaļa un Lietvedības nodaļa.

No iestādē nodarbināto darbinieku skaita 28 ir bijušas sievietes, t.i. 77,8%, bet 8 – vīrieši, t.i. – 22,2%.

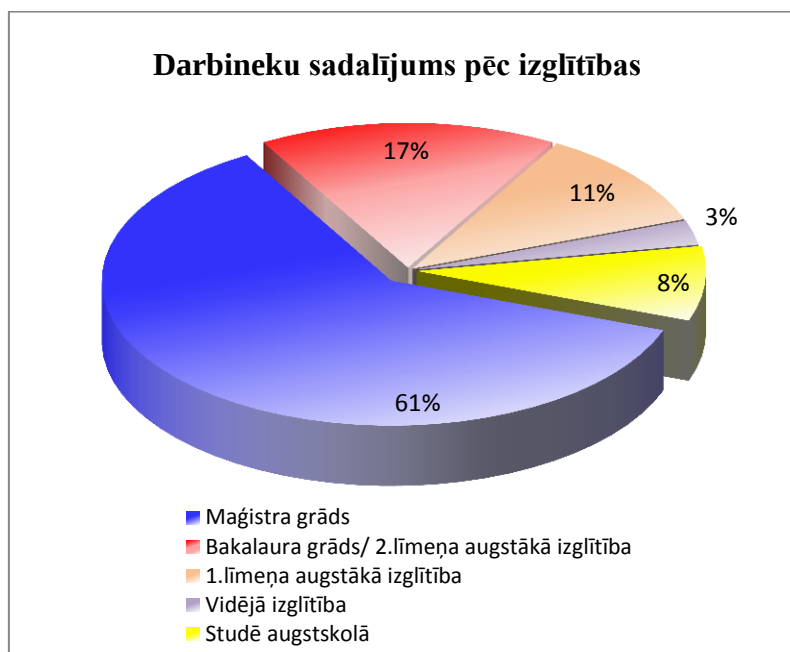
Darba tiesiskās attiecības ar JPA 2012.gadā nodibināja 4 darbinieki, valsts civildienesta attiecības - 4 ierēdņi. Izbeidza darba tiesiskās attiecības 4 darbinieki, bet valsts civildienesta attiecības - 1 ierēdnis.

Pārskata periodā JPA strādājošo sadalījums vecuma grupās:

- vecumā no 20 līdz 29 gadiem - 13 darbinieki;
- vecumā no 30 līdz 39 gadiem – 14 darbinieki;
- vecumā no 40 līdz 49 gadiem – 6 darbinieki;
- vecumā no 50 līdz 59 gadiem – 2 darbinieki;
- vecumā no 60 līdz 70 gadiem – 1 darbinieks.

JPA attīstību un kvalitatīvu uzdevumu izpildi nodrošina profesionāls personāls. No 36 strādājošiem JPA darbiniekiem: 22 darbiniekiem ir maģistra grāds, 6 darbiniekiem - bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība, 4 darbiniekiem - pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība un 1 darbiniekam - vidējā izglītība. 3 darbinieki turpina studijas augstskolā.

Lai nodrošinātu efektīvu izvirzīto uzdevumu veikšanu un mērķu sasniegšanu, JPA sekmē darbinieku profesionālo zināšanu pilnveidošanu. JPA darbinieku apmācība tiek organizēta, izmantojot ārējās un iekšējās mācības, atbalstot dalību vietējā un starptautiska līmeņa mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un darba grupās.

Kvalifikācijas celšanai 2012.gadā JPA darbinieki apmeklēja kursus, seminārus un konferences: „Eiro ieviešanas perspektīvas Latvijā”, „ES pilnīgi un daļēji finansētu projektu pareiza grāmatvedības uzskaitē. Projektu vadības specifika un lietu glabāšanas kārtība”, „Elektroniskie dokumenti - to izstrādāšanas, glabāšanas un aprites kārtība”, „Grozījumi civilprocesā”, „Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada judikatūra”, „Patvēruma procedūrā iesaistīto institūciju sadarbība Patvēruma likuma piemērošanā”, „Publisko iepirkumu aktualitātes, problēmas un risinājumi”, „Korupcijas novēršana”, „Valsts pārvaldes e-revolūcija: risinājumi e-pakalpojumiem un e-komunikācijai”, „Labāks regulējums efektīvai pārvaldībai un partnerībai” un „Darbs ar „grūtajiem” klientiem”.

Tika apmeklēti arī semināri par finanšu jautājumiem, aktuālāko cilvēkresursu vadībā un jaunāko darba likumdošanā un atlīdzības noteikšanā. Juristi apmeklēja konferenci Latvijas Advokatūras dienu ietvaros.

Pārskatā gadā JPA pārstāvji piedalījās ārvalstu komandējumos uz Dānijas Karalisti, Somijas Republiku, Beļģijas Karalisti un Lietuvas Republiku.

JPA atbalsta savu darbinieku centienus profesionālajā izaugsme un tos atbilstoši novērtē. Atzīmējot Latvijas valsts proklamēšanas 94.gadadienu, JPA apbalvojumu saņēma 14 darbinieki (par ieguldījumu iestādes attīstībā un valsts kompensācijas sistēmas pilnveidošanā; par priekšzīmīgu un godprātīgu pienākumu pildīšanu, nesavtīgu attieksmi un ieguldījumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēmas attīstībā; par ieguldījumu iestādes darbības nodrošināšanā; par priekšzīmīgu darba pienākumu izpildi u.c). Darbiniekiem tika pasniegti 12 Atzinības raksti, divas zelta goda nozīmītes un piecas sudraba goda nozīmītes.

Viena JPA darbiniece saņēma Tieslietu ministrijas iedibināto apbalvojumu – II pakāpes Tieslietu ministrijas Atzinības rakstu un „Sudraba spalvu” par godprātīgu un priekšzīmīgu pienākumu pildīšanu un nozīmīgu ieguldījumu JPA attīstībā.

4. Plānotie pasākumi 2013.gadā

JPA izvirzītās prioritātes 2013.gadam:

1. līdzdarboties Tieslietu ministrijas darba grupā un izstrādāt priekšlikumus grozījumiem likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem”, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes pamatlēmumu 2001/220/TI;
2. veikt pasākumus euro ieviešanai: izstrādāt grozījumus Ministru kabineta 22.12.2008. noteikumos Nr.1093 „Noteikumi par zvērinātu advokātu vecākā atlīdzības un atlīdzināmo izdevumu noteikšanas kārtību un apmēriem” un Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumos Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”;
3. izstrādāt priekšlikumus grozījumiem Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, kas noteic izmaiņas juridiskās palīdzības nodrošināšanā patvēruma meklētājiem;
4. izstrādāt grozījumus Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumos Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” (MK 16.08.12. sēdes prot. Nr.46 22.§ 5.punkts);
5. turpināt darbu pie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju loka paplašināšanas, juridiskās palīdzības kvalitātes kontroles mehānisma uzlabošanas un juridiskās palīdzības sniedzēju kvalifikācijas celšanas.
6. Veikt pasākumus JPA atrašanās vietas maiņai, nodrošinot iestādes labāku pieejamību pakalpojumu saņēmējiem;
7. Īstenot attīstības projektus, izmantojot ES līdzfinansējumu un turpināt darbu ES projektos, kuros JPA ir partneris:

7.1. Īstenot Eiropas Bēgļu fonda 2012.gada programmas ietvaros īstenojamo projektu „Juridiskās palīdzības administrācijas darbinieku un juridiskās palīdzības sniedzēju apmācības par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu patvēruma meklētājam” (vienošanās Nr.IA/JPA/EBF/2012/1);

7.2. Īstenot Eiropas Atgriešanās fonda 2012.gada programmas ietvaros īstenojamo projektu „Juridiskās palīdzības sniedzēju, Juridiskās palīdzības administrācijas un Tieslietu ministrijas darbinieku apmācības par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu trešo

valstu pilsoņiem, kuri nelegāli uzturas Latvijas Republikas teritorijā un kuri ir pakļaujami izraidīšanas procedūrai” (vienošanās Nr.IA/JPA/EBF/2012/2);

7.3. Tieslietu ministrijas 2012.gada 1.janvārī uzsāktā projekta Nr.JUST/2010/JPEN/AG/1546 „Atjaunojošā taisnīguma aktuālās problēmas, risināšanas perspektīvas Eiropas Savienībā” ietvaros piedalīties konferencē „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā”;

7.4. Biedrības „Sabiedriskās politikas centra „Providus”” 2012.gadā īstenotā EK krimināltiesību projekta „Atbalsta sistēma noziegumos cietušajiem – Latvijā un citur” ietvaros piedalīties mācību semināros tiesību aizsardzības iestāžu darbiniekiem „Noziegumos cietušais – Latvijas tiesību sistēmā un sabiedrībā” un konferencē „Atbalsta sistēma noziedzīgos nodarījumos cietušajiem – Latvijas iespējas un izaicinājumi”, kā arī ieviest ekspluatācijā interneta portālu noziegumos cietušo atbalstam.

Noderīgi:

1. JPA kontaktinformācija: bezmaksas informatīvais tālrunis: 80001801, tālrunis: 67514224, fakss: 67514209, e-pasts: jpa@jpa.gov.lv, mājas lapā: www.jpa.gov.lv.
2. JPA mājas lapā www.jpa.gov.lv iespēja iesniegt e-vēstuli;
3. Informācija par apmeklētāju pieņemšanu:
<http://www.jpa.gov.lv/atrasanas-vieta-un-pienemsanas-laiki>;
4. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība:
<http://www.jpa.gov.lv/valsts-nodrosinata-juridiska-palidziba59>
5. Valsts kompensācija cietušajiem:
<http://www.jpa.gov.lv/kompensacijas-cietusajiem60>
6. Informatīvie materiāli:
<http://www.jpa.gov.lv/informativie-materiali>
7. Interneta portāls noziegumos cietušo atbalstam:
www.cietusajiem.lv
8. Latvijas valsts portāls:
<http://www.latvija.lv>